Poštnina plačana v gotovini. — Die Postgebühr bar bezahlt.

Leto XXVIII.

TRGOVSKI LIST

Številka 12.

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 150 lir (za inozemstvo 200 lir), polletno 75 lir, mesečno 15 lir. Plača in toži se v Ljubljani

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ulica 27. Tel. 33-03. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953

Izhaja vsako sredo

Ljubljana, sreda 21. marca 1945

Preis - Cena L 2·—

Seja Sveta Združenja trgovcev

V četrtek ob 8. dopoldne je bila v sejni sobi »Trgovskega doma« I. seja Sveta Združenja trgovcev. Sejo, katere so se udeležili skoraj vsi predsedniki sindikatov ter za nadzorni odbor gg. **Čebin** in **Gregorc**, je otvoril in vodil predsednik **Zvonimir Lukič**. Po kratkem pozdravu navzočnih je prešel takoj na dnevni red ter podal izčrpno predsedniško poročilo, ki je bilo soglasno sprejeto. (Poročilo predsednika smo deloma objavili že v prejšnji številki, deloma pa v naslednjih.)

Nato je predsednik Lukič nakratko poročal o tekočih zadevah. Med drugim je sporočil, da je šef pokrajinske uprave odredil, da so **uradne ure** za vsa oblastva, zavode in ustanove v Ljubljanski pokrajini od 7.30 do 12. in od 15. do 18, v sobotah pa od 7.30 do 13.

Za **pisarno Združenja trgovcev** pa predlaga, da so uradne ure od 8. do 12. (tudi v sobotah) in od 16. do 18.

Predsednik je nato poročal o **akciji Pokrajinske zveze delodajalcev za reformo uslužbenskega davka**. Pri tej akciji zastopata Združenje gg. **Marinko** in tajnik dr. **Levičnik**.

Zaradi **neupravičenih napadov na trgovstvo** so že izšli aktualni članki v »Trgovskem listu« in bodo izšli še novi, da se občinstvo pravilno pouči o delu trgovcev in da se bo tudi delo trgovcev presojalo objektivno in pravično.

Predsednik Lukič je tudi poročal o nameri Zavoda za socialno zavarovanje, da se uvedejo **novi plačilni razredi** zaradi dviga dnevnega zaslužka zavarovancev. (Stališče delodajalcev k temu predlogu je že označeno v predsednikovem poročilu.)

Obširneje je poročal predsednik Lukič **o finančnem stanju »Trgovskega doma«**. Društvo »Trgovski dom« se je ustanovilo l. 1929. ter se je zaradi visokih stavbenih stroškov močno zadolžilo. Potrebna je bila obsežna sanacijska akcija, ki se je tudi uspešno izvedla. V kratkem času je plačal sanacijski odbor 1,610.910 din, vendar pa je ostal dolg društva še znaten. V letu 1941. pa se je začel dolg društva odplačevati iz dohodkov Trgovskega doma in se je dolg s pomočjo Združenja trgovcev popolnoma poravnal ter je danes Združenje trgovcev edini upnik društva. Soglasno je nato sprejel Svet predlog predsednika, da se na izpraznjena mesta v odboru društva »Trgovski dom« imenujejo gospodje: **Škrbec, Pavlin** in **Marinko**.

Predsednik je nato poročal o **spremembi proračuna**. Zaradi novih ureditev plač uradništva Združenja se bodo izdatki Združenja zvišali za približno 180.000 lir, zvišal pa se je tudi prispevek Združenja Pokrajinski zvezi delodajalcev. Zveza je zato že odobrila 60odstotno zvišanje članskega prispevka ter je nato Svet to zvišanje soglasno odobril.

Predsednik je nato še podrobno poročal **o bilanci in računskem zaključku** za leto 1944. ter podal potrebna pojasnila. Zaključni račun in bilanco je nato svet soglasno odobril.

V imenu **nadzornega odbora** je poročal g. **Čebin** ter ugotovil, da so vsi blagajniški posli v najlepšem in vzornem redu ter da je nadzorni odbor po pregledu vseh knjig in prilog ugotovil popolno skladnost. Predlaga zato, da se izreče blagajniku Ivanu **Bahovcu** ter predsedstvu za vestno in požrtvovalno delo razrešnica s pohvalo. Nadalje pa predlaga odbor, da se izreče zahvala za njih požrtvovalno delo tudi vsem predsednikom sindikatov ter marljivemu uradništvu Združenja. Vse predloge je Svet soglasno odobril.

Pri slučajnostih sta na vprašanje, kako je z izplačevanjem odškodnine za izgubljene ure zaradi alarmov, pojasnila gg. **Bahovec** in **Agnola**, da je pri Borzi dela v ta namen poseben fond, kakor ga predvideva naredba. Tvrdke pa dosedaj še niso zahtevale odškodnin za izgubljene ure.

Ko je pojasnil predsednik Lukič še nekatera vprašanja, ki so v zvezi z obvezno delovno službo, je ob 9. zaključil sejo Sveta.

Delo sindikatov

Iz predsednikovega poročila na seji Sveta Združenja trgovcev

Kakor je bilo intenzivno delo Združenja trgovcev, tako intenzivno je bilo tudi delo vseh sindikatov združenja. Dostikrat je bilo celo še intenzivnejše, ker so pač morali sindikati kot prvi premagovati razne težave in nevšečnosti. Seveda ni bilo delo vseh sindikatov enako veliko in živahno, ker pač niso vsi sindikati enako veliki in ker tudi niso bile vse trgovske stroke enako prizadete od vojnih razmer. More se pa reči, da so se sindikati dobro obnesli in da je njih delo koristilo tako članom sindikatov ko tudi splošnosti. Zasluga za ta uspeh gre v prvi vrsti res vnetemu delu predsednikov sindikatov, njihovim tajnikom in pisarni Združenja trgovcev, ki je v vsakem pogledu in z vso požrtvovalnostjo podpirala delo sindikatov. V naslednjem podajamo pregled najvažnejšega dela posameznih sindikatov.

Sindikat trgovcev s špecerijskim in kolonialnim blagom

je štel 268 članov, njegov predsednik pa je g. Anton **Verbič**.

Najbolj nehvaležno in neprijetno delo je danes z racioniranjem živil, ki je sicer neobhodno potrebno, naloženo trgovcem s špecerijskim in kolonialnim blagom. Svojim strankam morejo dajati le to, kar dobe. Prvotno je znašal ves bruto-zaslužek samo 2.64 lire od vsake živilske nakaznice. Po dolgotrajnem prizadevanju, ko so se ponovno predložile natančne kalkulacije in pojasnila glede zaslužka, se je doseglo, da so se zvišale prodajne cene nekaterih racioniranih živil ter pri tem upošteval višji bruto-zaslužek od 15 do 20%. Ni pa bilo mogoče doseči pribitkov v odstotkih nabavne cene in se zato zaslužek trgovca kljub zvišanju cene relativno zmanjšuje, čim višja je nabavna cena blaga. Sindikat je zaradi tega zelo dostikrat interveniral pri vseh odločujočih uradih, vendar pa se niso mogli doseči vedno zaželeni uspehi.

Intenzivna je bila tudi akcija za priznanje kala. Praksa je dokazala, da se tudi pri najbolj skrbnem poslovanju kala ne more preprečiti, zlasti kadar mora prejemati trgovec — kakor n. pr. sladkor in moko — v embalaži bruto za neto.

Ker so se posli z odrezki živilskih nakaznic silno povečali, je predlagal sindikat, da se dovoli zapiranje špecerijskih trgovin ob četrtkih popoldne in zadnji delavnik v mesecu popoldne. Ta predlog je tudi prodrl. V interesu javnosti se odpiralni čas za špecerijske trgovine kljub štedenju z električnim tokom ni spremenil.

Da je svoje člane hitro informiral o vseh važnejših vprašanjih, je izdal sindikat mnogo okrožnic in bil tudi vedno v osebnih stikih s članstvom.

Sindikat trgovcev s kurivom

je imel članov 38, mnogo dela zahtevajoči posel predsednika pa je opravljal g. Ivan **Bizjak**.

Precej težaven je bil položaj trgovcev s kurivom. Izdajala so se neprestano nova navodila o razdeljevanju kuriva, cene so se ponovno spremenile, izdajanje nakaznic in druge pisarije pa so zahtevale izredno mnogo pisarniskega dela. Da so bili trgovci s kurivom vedno pravilno informirani o novih navodilih, je izdal sindikat skoraj vsak teden po eno okrožnico.

Z uspehom je nastopil sindikat proti neosnovanim očitkom, češ da ne opravljajo trgovci s kurivom pravilno svojega posla. Pri nakazovanju svežih drv so pač morali nastati v teži manjki zaradi izsušitve. Tudi druge očitke, ki so izvirali le od nepoučene javnosti, je sindikat temeljito ovrgel.

Po mnogih intervencijah je sindikat dosegel, da se je bruto-zaslužek pri prodaji premoga zvišal od 15 na 20%. Ni se mu pa posrečilo, da bi se zvišale tudi pristojbine za žaganje drv.

Prodajna cena za premog je bila ponovno maksimirana. Nakupna cena drv, franko nakladalna postaja v pokrajini, je bila določena na 65 lir za 100 kg, franko skladišče trgovca v Ljubljani pa na 97 lir za 100 kg trikrat žaganih drv. Pristojbina za žaganje je bila določena na 3 lire za 100 kg.

Še nerešena so ostala nekatera vprašanja, katerim posveča sindikat vso svojo pozornost ter bo skušal doseči tudi njihovo zadovoljivo rešitev.

Sindikat trgovcev manufakturistov

ima 65 članov, njegov predsednik je bil do pred kratkim g. **Lampe**, sedaj pa je prevzel predsedstvo g. **Pavel Fabiani**, ki je znan po svojem dolgem in vestnem delu v trgovskih organizacijah.

V lanskem letu je sprejel sindikat kot svoje člane tudi konfekcioniste. Manufakturisti so tesno povezani s **tekstilnim konzorcijem**, ki jim je tudi dobavljal tekstilno blago. To blago je ostalo tudi lani pod zaporo. Nove določbe sicer dovoljujejo nakup blaga na oblačilne izkaznice, vendar pa se more dobiti težje in vrhnje blago samo na posebne nakaznice. Določene so bile tudi nove cene in izdana nova navodila za razdeljevanje in prodajo blaga. Trgovci so morali napraviti inventuro po novi razvrstitvi blaga. To je bila že tretja inventura. Niso pa s tem še izčrpane vse formalne obveznosti, katerim je moral zadostiti manufakturist.

Blokiranje blaga, zavlačevanje izdaje novih oblačilnih izkaznic, skromno nakazovanje blaga ter novi predpisi, ki dovoljujejo nabavo nad 100 g težkega blaga le na posebne nakaznice, vse to je zelo oviralo trgovino, kar ni bilo le v škodo trgovcem, temveč tudi potrošnikom. Sindikat je z neprestanimi intervencijami skušal odpraviti te težave. Dosegel je tudi mnogo uspehov, če pa ni dosegel vsega, so pač krive vojne razmere. Posebno mnogo posvetovanj, razgovorov in intervencij je imel sindikat na Pokrajinskem gospodarskem svetu, pri pokrajinski upravi in pri nemških svetovalcih v Ljubljani in v Trstu.

Sindikat trgovcev z lesom

je imel 53 članov. Zelo odgovorne posle predsednika sindikata vodi g. **Franjo Škrbec**, tajnik sindikata pa je dr. **Levičnik**.

Tudi lansko leto je bil sindikat zelo delaven in dosegel prav lepe uspehe. Izdal je celo vrsto okrožnic in bil po njih v stalnem stiku s članstvom. Dajal pa je tudi ustno in pismeno potrebna navodila z ozirom na razne nove predpise.

O položaju na lesnem trgu bi bilo reči naslednje: Maksimalne cene za les iz l. 1942. in 1943. so bile zaradi novega položaja času neprimerne in ne več ustrezne. Dejanske cene na trgu, na katerem je povpraševanje zdaleka prekašalo ponudbe, so presegale uradne cene za 500 do 1000%. Močno je vplivalo na cene tudi to, da gozdni posestniki niso hoteli prodajati lesa, ker so jim bile cene prenizke in ker so bili prepričani, da je njih premoženje v gozdu najbolj varno naloženo. Zato so se odločili za prodajo lesa le v skrajni sili.

Izkazala se je nujna potreba, da se cene tehničnemu lesu zvišajo. Tudi za 100 odstotkov višje lesne cene v Reški pokrajini so to nujno zahtevale. V ta namen so bili v ozkem sodelovanju z lesnim sindikatom Združenja industrijcev številni skupni sestanki, na katerih so se izdelali in utemeljili tehtni predlogi za nove maksimalne cene, ki naj bi veljale le za mehki in bukov les. To prizadevanje pa se ni posrečilo in je XI. oddelek izdal cenik za mehki in bukov okrogli, tesan in žagan les. Ni pa zadovoljil novi cenik niti glede cen samih, ker so te le za 30 odstotkov višje ko v ostalem ozemlju Jadranskega primorja. Naša lesna trgovina je bila zaradi novih cen močno udarjena, ker zadostujejo te komaj za kritje režijskih stroškov. Prodajna cena lesa ni namreč v nobenem razmerju s ceno lesa na panju.

Trgovcem z lesenimi igračami in lesno galanterijo so začeli ob koncu leta zniževati bruto-zaslužek od 50 na 30 odstotkov.

Omeniti je tudi treba, da je bila proglašena nad vsem lesom v pokrajini zapora in stavljen les na razpolago pokrajinski upravi. Skupno z lesnimi industrijci je sindikat pokrenil predlog, da se dovoli prosta trgovina z lesom med trgovci, industrialci in gozdnimi posestniki.

V zvezi s predlogom, da se oprosti zapore ves les, za katerega ni določena maksimalna cena, je sindikat tudi sprožil vprašanje revizije oziroma zvišanja novih maksimalnih cen ter ta predlog tudi tehtno utemeljil ter opozoril na nerazmerje, ki je nastalo zaradi neupoštevanja dejanskega položaja na lesnem trgu.

Največji uspeh pa je dosegel sindikat z delno likvidacijo terjatev lesnih trgovcev proti italijanski državi iz naslova neplačanih dobav in rekvizicij italijanske okupacijske vojske. Pri VII. oddelku pokrajinske uprave se je ustanovila posebna komisija, v kateri so bili tudi zastopniki lesnega sindikata. Komisija je po skrbnem pregledu vsega materiala priznala, da so terjatve lesnih trgovcev zadostno dokazane in likvidne, in sicer v skupnem znesku nad deset milijonov lir. Od tega zneska je bilo trgovcem takoj izplačano 50% kot akontacija. Le nekaj prijavljenih terjatev je ostalo še nerešenih.

Mnogo se je boril sindikat tudi proti šušmarstvu, žal pa brez uspeha.

Končno bi bilo še omeniti, da je bila lani sklenjena kolektivna pogodba tudi za gozdno delavstvo, in sicer oni del pogodbe, ki govori o delovnih pogojih.

(O delu ostalih sindikatov prihodnjič.)

Uradne ure Združenja trgovcev

Pisarna Združenja trgovcev ima uradne ure do nadaljnjega:

dopoldan od 8. do 12. ure,

popoldan od 16. do 18. ure.

Ob sobotah popoldne ni uradnih ur.

Združenje trgovcev.

Naredba o reji živine v Ljubljanski pokrajini

Prezident div. gen. **Rupnik** je izdal naslednjo naredbo:

§ 1. — Živino smejo gojiti samo osebe, ki razpolagajo z zadostnim lastnim virom krme bodisi kot lastniki, zakupniki, podzakupniki ali iz kakega drugega pravnega naslova.

§ 2. — S pojmom živina je razumeti kopitarje, govejo živino, prašiče, ovce, koze, kunce in vsakovrstno perutnino.

§ 3. — Vprežna, jahalna in tovorna živina nemške oborožne sile, SS, policije in domobranskih odredov, kakor tudi vprežna živina industrijskih in obrtnih obratov je izvzeta.

Nadaljnje izjeme so vezane na odobritev Vrhovnega komisarja.

§ 4. — Prekrški te naredbe se kaznujejo po § 3. naredbe o zapori vseh živil in krmil z dne 2. marca 1944, Službeni list št. 41/16.

§ 5. — Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu šefa pokrajinske uprave v Ljubljani (t. j. 14. marca).

V Ljubljani dne 6. marca 1945.

Učite se strojepisja!

Praktično znanje koristno vsakomur. — Novi tečaji pričenjajo redno vsak teden. — Vpisovanje dnevno. Informacije, prospekti:

Trgovsko učilišče „Christofov učni zavod", Ljubljana, Domobranska ulica št. 15

Ureditev plač in mezd za trgovinske obrate

vključno pomožne obrti, prevozništvo, transport, špedicijo in posredovalno obrt

Čl. 1. Veljavnost

Ureditev plač in mezd velja:

a) **krajevno**: za operacijsko ozemlje »Jadransko Primorje«;

b) **strokovno**: 1. za veletrgovino in nadrobno trgovino vključno trgovino s knjigami in časopisi, kakor tudi ambulantno trgovino;

2. za pomožne trgovinske obrti (posredovalci);

3. za prevozno in transportno obrt v blagovnem prometu, špedicijo;

4. za pristaniške obrate vključno skladišča in hladilnice, ladijske agenture;

5. za postranske obrate in samostojne obratne oddelke obratov te vrste, navedenih od 1. do 4. ki ne spadajo kot celota pod to ureditev;

c) **osebno**: za vse nameščence in delavce vključno pomožne moči.

Čl. 2. Delovni čas

Redni tedenski delovni čas brez odmorov znaša 48 ur.

Redni tedenski delovni čas za čuvaje, gasilce in bolničarje znaša 72 ur, za šoferje, spremljače, kočijaže, oskrbovalce konj, strojnike, kurjače, za pisarniške sluge, kuhinjsko in strežno osebje 60 ur.

Delovni čas se začne na delovišču ali drugem kraju, ki ga določi odgovorni vodja obrata ali njegov namestnik. Pričetek in konec dnevnega delovnega časa se ravna po zahtevah vojnega časa in ju določi, če je treba, odgovorni vodja obrata ali njegov namestnik.

Če se zaradi vremenskih vplivov ali kakšnih drugih obratnih ovir ob posameznih dnevih ne more ves delovni čas delati, se izgubljene delovne ure, ne da bi se zanje izplačevali pribitki, lahko nadomestijo ob ostalih delovnikih istega ali naslednjih treh tednov.

Če se v nadrobni trgovini v odstavku 1 tudi za nameščence predpisani delovni čas iz razlogov, za katere ništa odgovorna niti vodja obrata niti uslužbenec, prehodno ne more doseči, se lahko prejemki ustrezno skrajšanemu delovnemu času zmanjšajo. Pri tem je računati vsako uro nedela z 1/200 mesečne plače.

Čl. 3. Pribitki za nadurno, nedeljsko, prazniško in nočno delo

Po odredbi odgovornega vodje obrata ali njegovega namestnika se mora opravljati nadurno, nedeljsko, prazniško in nočno delo.

Če opravi nameščenec na teden manj kot 3 nadure dela, se nadurno delo ne plača. Tri ure na teden presegajoči nadurni delovni čas kakor tudi nedeljsko in prazniško delo pa se mora plačati po postavkah, določenih za delavce. Pri izračunu pribitkov za ure je vzeti delovni uri za osnovo 1/200 mesečne plače.

Delovni čas, ki presega pri delavcih tedenski delovni čas, kakor je določen v čl. 2., 1. in 2. odst., se mora plačevati s pribitkom 25% v čl. 4., odst. III. določene mezde.

Delo ob nedeljah in praznikih med 0. in 24. uro se mora plačevati s pribitkom 50% v čl. 4., odst. 3. določene mezde. V kolikor morajo biti obrati nadrobne trgovine odprti ob nedeljah in praznikih, odpade plačilo nedeljskega in prazniškega pribitka. Nameščencem in delavcem pa je treba v nadomestek za ta delovni čas dati ustrezen, po možnosti skupen prosti čas druge dni, pri sezonskih obratih najkasneje po zaključku sezone.

Nočno delo v času od 22. do 6. ure je plačati s pribitkom 16% na mezde, določene v čl. 4. odst. 3. Ob rednem delu in za pripravljalna in zaključna dela ni pravice do pribitka za nočno delo.

Nedeljski, prazniški in nočni pribitek se ne plačuje, izvzemši novoletni, prvi velikonočni, prvi binkoštni in prvi božični dan kakor tudi dan narodnega dela:

a) čuvajem, gasilcem in bolničarjem,

b) kočijažem in njihovim pomagačem, kolikor gre za oskrbo živali.

Pri steku več pribitkov navedenih vrst se izplača samo najvišji.

Čl. 4. Plače in mezde

Krajevni razred I.: mesta Trst, Reka, Pulj in Ljubljana.

Krajevni razred II.: vse druge občine.

I. Nameščenci

Določene plače so mesečne plače. Plače se določijo na novo in plačujejo, kakor se pač dopolnjujejo leta poklicnega službovanja, s prvim dnem meseca za mesecem, ko je nastopila sprememba.

Za uvrstitev nameščencev v posamezne skupine je poleg ostalih pogojev odločilno delo, kakršno nameščenci dejansko opravljajo. Zgolj začasno drugačna zaposlitev do 2 mesecev ne ustanavlja pravice do plače po ustrezni skupini.

Skupina 1: Nameščenci s preprostim ali shematičnim delom in nameščenci s trgovskim ali upravnim delom, ki delajo po navodilu, n. pr. vodje prodajalnic manjšega obsega (tudi konsumno društvo), pomožni prodajalci, pomočniki upraviteljev skladišč, kontoristi, fakturisti, registratorji, strojepisci po predlogi, stenotipisci; razmnoževalci, nameščenci za izdelovanje kopij, spenjanje in vlaganje, nameščenci za odpravo pošte, posredovalci pri manjših telefonskih centralah, nameščenci za vodstvo vzorčnih knjig, blagajniški sluge.

Leta poklicnega službovanja

Krajevni razred I.			
od 1.	2.	3.	4.
1700.—	1790.—	1880.—	1980.—
5.	6.	8.	10.
2070.—	2160.—	2340.—	2610.—
Krajevni razred II.			
od 1.	2.	3.	4.
1400.—	1500.—	1600.—	1680.—
5.	6.	8.	10.
1770.—	1860.—	2040.—	2310.—

Skupina 2: Nameščenci, ki opravljajo težavna dela po splošnih navodilih samostojno n. pr. vodje prodajalnic večjega obsega (tudi konsumno društvo), izložbeni dekoraterji, blagajniki v trgovini, prodajalci (tudi v trgovini z začimbami, kavo in kolonialnim blagom), korespondenti, kvalificirani stenotipisci, kontorist, fakturisti, navadni knjigovodje, upravitelji materiala in skladišč, blagajniški in spedicijski nameščenci, tarifne pomožne moči, posredovalci pri velikih telefonskih centralah.

Krajevni razred I.			
od 1.	2.	3.	4.
2500.—	2630.—	2760.—	2890.—
5	6.	8.	10.
3020.—	3150.—	3410.—	3800.—
Krajevni razred II.			
od 1.	2.	3.	4.
2010.—	2140.—	2280'.—	2410.—
5	6.	8.	10.
2540.—	2670.—	2930.—	3320.—

Skupina 3: Nameščenci s posebno strokovno izobrazbo (n. pr. strokovno šolo) ali s posebnim specialnim znanjem, če so zaposleni ustrezno tej izobrazbi ali v okvirju svojega specialnega znanja in izvršujejo svoje delo samostojno n. pr. samostojni korespondenti, knjigovodje, ki opravljajo samostojno vsa knjigovodstvena dela razen bilance, višji blagajniki, vodje blagajn, upravitelji skladišč in materiala za večja skladišča, vodje pododdelkov, namestniki vodje oddelkov, poslovodje v trgovini začimb, kave in kolonialnega blaga, trgovski zastopniki, šef-dekoraterji, predstojniki carinskih deklarantov, akrediterji, predstojniki molov, tolmači, revizorji.

Krajevni razred I.			
od 1.	2.	3.	4.
3960.—	4050.—	4140.—	4230.—
5	6.	8.	10.
4320.—	4410.—	4590.—	4860.—
Krajevni razred II.			
od 1.	2.	3.	4.
3220.—	3310.—	3400.—	3490.—
5	6.	8.	10.
3580.—	3670.—	3850.—	4120.—

Skupina 4: Nameščenci z dovršeno visokošolsko izobrazbo, če so zaposleni ustrezno svoji izobrazbi, ali nameščenci z delom iz skupine 3 z nadpovprečno kvalifikacijo na posebno odličnih odgovornih ali posebno zaupnih mestih n. pr. predstojniki, uradov, poslovodje, glavni blagajniki, izprašani asistenti v apotekah, vodje knjigovodstva pisarn in oddelkov na vobče vodstvenem položaju, samostojni nakupovalci, do zaključkov pooblaščeni poslniki, statistiki in kalkulatorji na vodilnem mestu, vodje večjih podružnic, samostojni reklamni vodje, carinski spediterji, zunanji uradniki, ki so odgovorni za nakladanje in razkladanje ladij, nakladanje in carinske operacije, carinski prokuristi.

Krajevni razred I.			
od 1.	2.	3.	4.
4950.—	5080.—	5210.—	5340.—
5.	6.	8.	10.
5470.—	5600.—	5860.—	6250.—
Krajevni razred II.			
od 1.	2.	3.	4.
4020.—	4150.—	4280.—	4410.—
5.	6.	8.	10.
4540.—	4670.—	4930.—	5320.—

Skupina 5: Za nameščence, ki jih je po njih nalogah in storitvah treba ocenitj više kot nameščence skupine 4, določi plače na posebni predlog Vrhovni komisar.

Nameščenci, ki vstopijo v obrat brez praktične izobrazbe po opravljenem zaključnem izpitu na strokovni ali visoki šoli, dobijo

v 1. letu zaposlovanja 60%,

v 2. letu zaposlovanja 75%

plače, določene za prvo leto poklicnega službovanja v zadevni skupini.

Če pa ustreza nameščenec temu, kar se običajno zahteva od nameščenca skupine v prvem letu poklicnega službovanja, že pred pretekom dveletne pripravljalne dobe, se mu mora plačevati plača prvega leta poklicnega službovanja še pred pretekom dvoletnega roka.

Poleg teh osnovnih plač se izplačujejo tudi še rodbinske doklade (assegni familiari) po italijanskem pravu.

Vse druge doklade (n. pr. draginjska doklada, prezenčna doklada, doklada za kraje, ogrožene od letalcev itd.) so obsežene v navedenih plačnih postavkah.

Nameščenci do dovršenega 16. leta starosti prejemajo 60%, do dovršenega 20. leta starosti pa 80% določenih postavk. Nameščenke do dovršenega 16. leta starosti prejemajo 50%, do dovršenega 20. leta starosti 60%, od dovršenega 20. leta starosti dalje pa 80% gorenjih postavkov.

II. Vajenci prejemajo:

v prvem učnem letu 30%, v drugem učnem letu 45%, v tretjem učnem letu 60% osnovne urnine, določene za ustrezno skupino.

Če so vajenci po dovršenem 18. letu starosti še na uku, se jim mora priznati k urnini, izračunani na tej osnovi, pribitek 20%.

III. Delavci.

Ti uslužbenci se delijo na mezdne skupine (skupine po delu).

	Kraj. razred I. Osn. urnina lir	Kraj. razred II. Osn. urnina lir
Skupina 1: Delavci, ki vrše sortiranje v lesni trgovini, prvi delavci, ki vrše markiranje, skladiščni delavci s poznanjem blaga, vodniki dvigal, pakovalci pohištva, nosilci pohištva, katerim je za prenos potreben poseben telesni napor in posebne spretnosti, pregledovalci blaga, tehtalci, kontrolorji itd. . .	10.—	8.50
Skupina 2: Drugi pakovalci pohištva, izdelovalci fijol, delavci, zaposleni s kontrolo blaga, drugi delavci, ki vrše markiranje, delavci, ki vrše sortiranje, spedicijski delavci, nalagalci itd.	9.50	8.—
Skupina 3: Splošni transportni delavci, nosilci težkih bremen, delavci na dvorišču, prinašalci, delavci v pralnicah in prebivališčih ter pomožni delavci . . .	9.—	7.50

Skupina 4: Vodilni delavci so delavci, katerim poveri obratovodja po njih vedenju in strokovnih storitvah trajno nadzorovanje in dajanje navodil nekemu številu uslužbencev njih skupine po delu.

Ti prejemajo pribitek 10 odstotkov na osnovno urnino njim podrejenih delavcev.

Skupina 5: Ženske, ki opravljajo skupinam 2, 3 in 4 ustrezno delo, prejemajo 80% osnovne urnine, veljajoče za zadevno skupino.

	Kraj. razred I. Osnovna ted. mezda lir	Kraj. razred II. Osnovna ted. mezda lir
Skupina 6: a) Šoferji s tehnično izobrazbo prejemajo pri tedenskem delovnem času 60 ur	640	560
b) Šoferji brez tehnične izobrazbe prejemajo pri tedenskem delovnem času 60 ur	600	510
c) Vozniki triciklov . .	550	480
Za redni nadurni delovni čas povprečno 12 ur na teden se plačuje povprečninska odškodnina . . .	100	75
Uslužbenci, ki vodijo in oskrbujejo vozilo (tovorni avto, potniški avto itd.) na generatorski pogon (drva, lesno oglje, šota, antracit, rjavi premog), prejemajo generatorsko doklado po 10 lir na dan.		
Ta doklada se sme plačevati samo tistim uslužbencem, ki vodijo generatorska vozila **redoma**. Višja generatorska doklada se ne sme dovoljevati.		
Skupina 7: Spremljači, kočijaži in vozniki prejemajo pri tedenskem delovnem času 60 ur	540	450
Skupina 8: Strojniki in kurjači prejemajo pri tedenskem delovnem času 60 ur	640	560
Skupina 9: Pisarniški sluge in tekači prejemajo pri tedenskem delovnem času 60 ur	475	400
Skupina 10: Čuvaji, gasilci in bolničarji prejemajo pri tedenskem delovnem času 72 ur	570	470
Skupina 11: Ženske, ki opravljajo skupinam 6—10 ustrezno delo, prejemajo 70% osnovne urnine, veljajoče za zadevno skupino.		
Skupina 12: Kuhinjsko osebje:		
a) izučeni kuharji prejemajo pri tedenskem delovnem času 60 ur poleg popolne prehrane . . .	500	400
b) pomožni kuharji prejemajo pri tedenskem delovnem času 60 ur . . .	300	250
c) kuhinjsko pomožno osebje prejema pri tedenskem delovnem času 60 ur poleg popolne oskrbe . .	300	250
d) žensko kuhinjo osebje prejema 70% mezd ustrezne skupine.		
Skupina 13: Mladostniki prejemajo: do 16. leta starosti 60%, do 20. leta starosti 80%, nad 20 let starosti 100% mezd za odrasle njihove skupine.		

Poleg teh osnovnih mezd se izplačujejo tudi še družinske doklade (assegni familiari) po italijanskem pravu.

Vse druge doklade (n. pr. draginjska doklada, prezenčna doklada, doklada za kraje, ogrožene od letalcev itd.) so obsežene v navedenih mezdnih postavkah.

IV. Do plače in mezde ima uslužbenec pravico samo za dejansko opravljeni delovni čas.

Ob manjši storitvi, zavlačevanju delovne storitve in netočnem prihajanju na delo se plača ali mezda sporazumno med odgovornim vodjo obrata in poklicanimi zaupniki manjši storitvi ustrezno lahko zniža in se storitvena doklada, premije in delavske dodatne živilske nakaznice lahko odvzamejo. Znižanje prejemkov in odvzem doklad veljata šele po pismeni pritrditvi Vrhovnega komisarja.

Ob bolezni, nezgodi itd. se prejemki dalje plačujejo po veljajočih zakonskih določbah.

Čl. 5. Specializiranim in kvalificiranim delavcem (n. pr. mizarjem, ključavničarjem), ki niso navedeni v tej ureditvi mezd in plač, pa so zaposleni v trgovinskih obratih, je plačati mezde po mezdnih ureditvah, ki sem jih izdal in ki so objavljene v Službenem listu prefekta, odnosno šefa pokrajinske uprave in ki so merodajne za tozadevno stroko. Tem delavcem je plačati novo mezdo od časa, ki je določen v čl. 8 te mezdne ureditve.

Čl. 6. Oženjeni nameščenci in delavci, ki se morajo zaradi službenih vzrokov uporabljati zunaj kraja njihovega delovišča (obratni odposlanci), imajo pa lastno gospodinjstvo in ni moči od njih zahtevati, da bi se vsak dan vračali na svoje domovališče, dobivajo dnevno doklado za zunanje delo lir 70.

Le-ta se zniža ob brezplačnem prenočišču za lir 20, ob popolni oskrbi v naravi pa za lir 30.

Z oženjenimi uslužbenci so izenačeni ločeni in obvdoveli uslužbenci, ki imajo lastno gospodinjstvo, kakor tudi samski nameščenci in delavci, ki imajo s sorodniki v navzgorni vrsti, brati in sestrami ali rejenci, kamor spadajo tudi nezakonski otroci, skupno gospodinjstvo in ki preskrbujejo sredstva zanj v celoti ali vsaj pretežno. Pogoj je pa, da se vodi gospodinjstvo dalje tudi za njihove odsotnosti.

Za dan potovanja na zunanje delo in povratek od tam gresta načeloma dnevnina in prenočnina.

Čl. 7. Premije, akordne doklade in doklade za oteženo delo

Za nadpovprečne storitve se do 25% uslužbenstva lahko dovolijo kot pribitek doklade in premije do 25% osnovnih plačilnih postavkov. Plačevati se smejo samo takim uslužbencem, ki so s svojim delom neposredno prispevali k zvišanju storitve.

Če se dela v akordu, morajo biti akordni postavki tako odmerjeni, da zasluži uslužbenec pri navadni storitvi in ob delovnih pogojih, običajnih v obratu, do 25% nad osnovnimi mezdnimi postavki, določenimi v § 4, odstavku III.

Za posebno težka dela in za dela, pri katerih so uslužbenci pod trajnim učinkovanjem n. pr. dima, saj, vode, kislin, plinov in prahu, kakor tudi za transporte blagajn, pianov in drugih posebno težkih predmetov, se plačuje, dokler trajajo ta posebna dela, doklada za oteženo delo v izmeri do 15% osnovne urnine. Zadevna dela in višina pribitka se določijo sporazumno med odgovornim vodjo obrata ali njegovim namestnikom in med vpoklicanimi zaupniki. Če se sporazum ne doseže, odloči na predlog Vrhovni komisar.

Če prenehajo pogoji za to, da bi se dajale doklade in premije ali če uslužbenec ne prihaja točno in redno na delo, se mu morajo te takoj odvzeti.

Čl. 8. Končne določbe

Vse tej ureditvi nasprotujoče pogodbe in dogovori, tudi vse ureditve plač in mezd in dopolnitve, izdane doslej po Vrhovnem komisarju za posamezne obrate, se s to novo ureditvijo plač in mezd razveljavljajo. Ureditev dopustov, plačevanje doslej običajnih božičnih nagrad, plačevanje 13. mesečne plače in 192 urnin itd., kolikor je to določeno v kolektivnih pogodbah, ostajajo še nadalje v veljavi.

V kolikor se plačujejo iz letnega čistega dobička letne bilančne premije, je njih vsoto razdeliti na nameščence in delavce. Pri tem je načelno izhajati s tega, da dobe uradniki enomesečno plačo, delavci enotedensko mezdo. Ti postavki se lahko prekoračijo samo s predhodnim pismenim dovoljenjem Vrhovnega komisarja.

V tej ureditvi ustanovljene plače in mezde so določene kot najnižji in najvišji zneski. Vrhovni komisar si pridržuje pravico odrejati odstopke od določb te ureditve plač in mezd.

Ta ureditev stopi v veljavo s 1. marcem 1945. za nameščence in s 1. mezdnim tednom v marcu 1945. za delavce in vajence.

Če bi prejeli uslužbenci, ki so zaposleni v obratu na dan uveljavitve te ureditve, po tej ureditvi plač in mezd manj, kakor so prejemali doslej, se jim mora izplačevati razlika med prejemki po tej novi ureditvi in prejemki v poslednji plačni ali mezdni dobi pred uveljavitvijo pričujoče ureditve plač in mezd kot osebna doklada.

Pojasnila glede nesoglasij, ki bi se pojavila pri izvajanju te ureditve plač in mezd, daje izključno le Vrhovni komisar.

V zvezi s to ureditvijo plač in mezd se cene obratov ne smejo zviševati.

Vrhovni komisar na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« po naročilu:

Dr. Kohlhaase l. r.

Trst dne 22. februarja 1945.

(Pojasnila o novi uredbi daje Združenje trgovcev.)

Naredba o ukinitvi sprememb železniških pristojbin za opravo carinskih, davčnih in policijskih obličnosti

»Službeni list« z dne 14. marca je objavil naslednjo naredbo prezidenta div. gen. **Rupnika:**

Člen 1. — Naredba Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino z dne 17. julija 1943, Službeni list št. 196/59 iz 1943, o spremembi železniških pristojbin za opravo carinskih, davčnih in policijskih obličnosti se ukinja.

Člen 2. — Z učinkom od 13. novembra 1943 se zopet uveljavijo železniške pristojbine za opravo carinskih, davčnih in policijskih obličnosti iz bivše jugoslovanske blagovne tarife, prvega zvezka, odseka V/12 A, odobrene z odločbo min. za promet G. D. 22.198/38, tudi glede prevažanja inozemskega blaga na prevozu, uvozu in pri izvozu iz Ljubljanske pokrajine.

Člen 3. — Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu šefa pokrajinske uprave v Ljubljani.

Nove nakaznice za kurivo

Pokrajinski gospodarski svet bo v aprilu izdal nove nakaznice za kurivo. Domačinstva, pri katerih so tekom zadnjega leta nastale spremembe, dobijo potrebna pojasnila pri svojem trgovcu s kurivom, kdaj in kje morajo te spremembe javiti. Ker bo urad za kurivo začel sprejemati reklamacije že v torek 20. marca po abecednem redu trgovcev, naj to stranke, ki nameravajo javiti spremembe, upoštevajo in se nujno takoj javijo pri svojem trgovcu, ki ima točna navodila.

Prodaja piva prenehala

Kakor nas obvešča Pivovarna Union, je razprodala zadnjo količino piva, radi česar je prenehala vsa nadaljnja prodaja piva.

Istočasno opozarja pivovarna odjemalce, ki so prejeli pivo v zadnjem času in bi ga morda hoteli hraniti za poznejši čas, da je pivo po svoji naravi lahko pokvarljiva pijača, in se zato naj ne hrani dalje časa, temveč hitro porabi, da se ne pokvari.

Trgovinski register

Vpisi:

Dolinar Franc v Ljubljani. Obratni predmet: trgovina na drobno s špecerijskim, kolonialnim in galanterijskim blagom. Imetnik: Dolinar Franc, trgovec, Ljubljana, Podmilščakova 49.

Iz zadružnega registra

Pravila Osrednje zadruge za izvoz lesa »Marad« v Ljubljani so se spremenila in se imenuje zadruga odslej: »Marad«, osrednja zadruga za vnovčevanje lesa z o. j. Delokrog zadruge se je razširil. Poslovni delež znaša 1900 lir. Izbriše se član upravnega odbora Furlan Franc, vpišeta pa se člana upravnega odbora Susman Jakob, pos. iz Mrk in Suhadolnik Franc, pos. iz Preserja.

Pri Živinorejski selekcijski zadrugi na Vrhniki sta se izbrisala člana upravnega odbora Rode Valentin in Modrijan Jože, vpisala pa sta se člana upravnega odbora Petrič Ivan in Stražišar Franc, oba iz Verda.

Ljubljana - Tavčarjeva 2

Rente in rentniki Pokojninskega zavoda

V poslovnem poročilu Pokojninskega zavoda za leto 1943. so med drugim naslednji podatki o rentnih dajatvah:

V poslovnem letu je skupno število rent naraslo od 2787 na 2839. Konec leta 1942. je bilo 1444 invalidskih in starostnih, 959 vdovskih in 384 otroških rent ali vzgojnih prispevkov, konec leta 1943. pa je bilo prvih rent 1467, drugih 994, tretjih pa 378. Naveden je tudi pregled razvoja skupnega števila rent v oddelku za obvezno zavarovanje od leta 1929. dalje. Takrat je bilo 982 rent, naslednje leto pa 1107. Leta 1940. je bilo 2588 rent z letnim prirastkom 78 ali 3%. Največji prirastek rent je bil leta 1934., ko je znašal 225 ali 13.9%, v poslovnem letu 1943. pa je bil prirastek 52 ali 1.9%. Pri tem pregledu niso vštete rente, ki so jih nemški pokojninski zavodi priznali bivšim zavarovancem PZ.

Z razpredelnico je prikazan tudi razvoj kritnih kapitalov za tekoče rente od leta 1934. dalje. Za vse rente je bilo takrat 38.72 milijona, v zadnjem predvojnem letu pa 34.94 milijona din kritnega kapitala. Leta 1943. je bilo 65.06, prejšnje leto pa 62.13 milijona lir kritnega kapitala.

Pri upravičencih do invalidskih in starostnih rent obeh spolov je bilo l. 1943. od pričakovanih smrtnih primerov uresničenih 46.8%, pri vdovah pa 30.4%. Novih invalidskih in starostnih rentnikov je bilo v poslovnem letu 74. Pri razdelitvi novih rentnikov po gospodarskih strokah je na prvem mestu trgovina (12), na drugem pa so denarni in zavarovalni zavodi (10). Največ novih invalidov je bilo v starostnem razredu od 58. do 62. leta starosti, največ novih invalidskih rentnic pa v starostnem razredu od 38. do 47. leta. V skupini invalidskih rentnikov se je zvišalo število bolezni prebavil (6.52%) in revmatičnih obolenj (10.87%), pri rentnicah pa je naraslo število bolezni prebavil (10.53%) in bolezni na očeh in sluhu (15.79%). Odstotek ostarelosti je bil pri moških 28.3, pri ženskah pa 15.8.

Izplačane rentne vsote in draginjske doklade so razvidne iz letne razpredelnice od 1929. dalje, ko so znašale rente in doklade 1.47 milijona din. Leta 1940. so znašale rente in doklade 7.01 milijona din, v poslovnem letu 1943. pa so dobili upravičenci na rentah 2.24, na vseh dokladah in podporah pa 4.95 milijona lir. Na redne draginjske doklade je prišlo od te vsote 3.39 milijona lir. Odpravnine vdovam in materam so znašale 74.529 lir, povračila prispevkov premij pa 336.403 lir. Izdatki za zdravljenje rentnikov so dosegli 88.934 lir in je prišlo od tega na Ljubljansko pokrajino 69.437 lir.

Oddelek za neobvezno zavarovanje je imel leta 1939. še 517 zavarovancev, leta 1940. pa samo še 54. Do konca leta 1937. so bili v tem oddelku v glavnem zavarovani nameščenci, ki so bili v službi izven Slovenije in Dalmacije, ko pa je bilo pokojninsko zavarovanje razširjeno na vso bivšo državo, so postali ti nameščenci zavarovanci novih zavodov. Pred l. 1940. je bilo v oddelku za neobvezno zavarovanje tudi precej trgovskih pomočnikov. V poslovnem letu 1943. je bilo v neobveznem oddelku 29 zavarovancev, vseh rent pa je bilo 72.

Izplačanih je bilo iz naslova invalidskih rent 22.021 lir, vdovskih rent 22.943 lir, vzgojnih prispevkov 6256 lir, draginjskih doklad 29.559 lir, vojnih doklad 1048 lir, skupaj 81.831 lir. Odpravnine so znašale 3105 lir, povračila premij pa 26.239 lir.

Finsko lesno gospodarstvo po kapitulaciji

Finsko gozdno in lesno gospodarstvo je zaradi kapitulacije doživelo zelo občutne izgube. Najbolj težak udarec je bila prisilna odstopitev Karelije SSSR, ki ima 1,931.000 ha gozdne površine ali 7.8 odstotka vse gozdne površine Finske. Pri tem gre za posebno dragocene gozdove, ki so dajali visoko vreden les vseh vrst. Po gozdnih cenitvah iz l. 1936—1938 je imela Karelija približno 140 milijonov m³, torej 9 odstotkov vsega finskega lesa. Na leto je dala lesna proizvodnja približno 4.5 milijona m³.

Po tem uvodnem pregledu revije »Internationaler Holzmarkt«, iz katere posnemamo ta članek, pravi list med drugim naslednje:

Lesnih industrij je bilo v Kareliji zelo mnogo, in sicer 64 žag, 21 mizarskih in pohištvenih obratov, 7 lesnih brusilnic in tovarn za lepenko, 5 tovarn za sulfitno in 2 tovarni za sulfatno celulozo, tri papirnice in 4 tovarne za izdelavo vezanega lesa. Odstotek karelijskih podjetij v celotni finski proizvodnji je bil naslednji v obratih: sulfatne celuloze 26.4%, sulfitne celuloze 24.5, vezanega lesa 14.3, rezanega lesa 12.7, brusnega lesa in lepenke 11.5 ter papirja 5.4 odstotka.

K vsem izgubam gozdov in lesnih industrij pa je treba prišteti še odstopitev važnih pristanišč. Wiburg je bil najvažnejše lesno izvozno pristanišče, ki je po pomembnosti daleč presegalo severna pristanišča. Tako se je n. pr. v letu 1938. naložilo v Wiburgu 213.000 standardov rezanega lesa, kar je ena četrtina vsega izvoza rezanega lesa Finske.

K tem direktnim izgubam pa pridejo še odškodninske storitve, ki se navajajo v vrednosti 300 milijonov dolarjev. Kako visoka bo ta vsota dejansko za Finsko, se sploh še ne more navesti, ker ni obračunski tečaj med finsko marko in dolarjem ustaljen. Na vsak način je oficialni dolarski tečaj v višini 49.35 finske marke čisto fiktiven. Že danes se računa s tem, da se giblje dolarski tečaj med 75 in 100. Že na temelju tečaja 75 f. m. za dolar znaša celotna odškodninska vsota 22.5 milijarde f. m. ali letno 3.75 milijarde. Če se ta vsota odstotno razdeli na finsko prebivalstvo, bi pomenilo to večjo obremenitev kakor pa so bila nemška reparacijska plačila po prvi svetovni vojni.

V kakšni meri bodo lesne dobave pritegnjene k tem odškodninskim storitvam, še ni mogoče natančno ugotoviti, vendar pa bodo dobave rezanega lesa, celuloze in papirja na drugem mestu. Gospodarsko pomeni to, da so se finskemu ljudstvu naložila bremena, ki jih ne bo zmoglo.

Po čisto zadnjih vesteh pa so začeli pod raznimi naslovi breme obveznosti znatno zviševati, ker se že govori o dobavah lesa, lesnih izdelkov, celuloze in papirja v vrednosti 125 milijonov dolarjev, v neki drugi skupini dobav pa se omenjajo še druge lesne dobave v vrednosti 100 milijonov dolarjev.

Dosedaj je Finska že dobavila lesa in raznih lesnih proizvodov v vrednosti 200 milijonov finskih mark. Za lesni izvoz v druge dežele Evrope ali v čezmorske kraje seveda v takih razmerah ne bo preostalo nič lesa.

Papiroteka
Ljubljana - Dunajska cesta št. 12

Cvetličarna Mimoza

Ljubljana
Gosposvetska c. 13 (Kolizej)

Hrvatska deželna banka d. d.
podružnica Ljubljana

Pletenine
F. & M. Rozman - Ljubljana

Specialna foto-trgovina in parfumerija
Joško Šmuc
Ljubljana, Dunajska c. 5 (Palača banke Slavije)

Restavracija FIGOVEC
Ljubljana

Dogan Ivan
Ljubljana, Dunajska c.

M. Tičar
Ljubljana - Šelenburgova ulica in Sv. Petra cesta

Robert Mihor
mestni tesarski mojster
Ljubljana — Devinska ulica 5

A. Svetina
špecerija in delikatesa — pražarna kave
Ljubljana — Kongresni trg 3

France Vovk
zlatar in juvelir
Ljubljana — Gosposka ulica 5

A. Pintar
trgovina s špecerijskim in kolonialnim blagom
Ljubljana, Gosposvetska c. 14

„ALPA“
Hranilni proizvodi
droge, čaji, gobe
in dišave
Pisarna-skladišče:
Ljubljana
Vidovdanska ulica 18
Telefon 37-17

Učiteljska tiskarna
d. d.
v Ljubljani

Trgovska kolonijalno importna zadruga
Ljubljana — Dunajska cesta

Obrtniški vestnik

Mezdna ureditev za gradbeno stroko

Vrhovni komisar je s svojim odlokom VIII—35—Schn/It. z dne 25. januarja 1945. odredil, da se ima mezdna ureditev za gradbeno stroko in gradbene postranske obrti porabljati tudi za obrate betonskega in cementnega blaga, kanalizacijskih cevi in izdelovanje betonskih plošč.

Blokiranje kož in usnja

V Naredbenem in službenem listu Vrhovnega komisarja kos 20 z dne 15. novembra 1944. je izšla II. izvršilna odredba k naredbi o zajetju gospodarstva na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« za vojne namene, ki bo objavljena tudi v Službenem listu in ki se glasi:

V svrho zagotovitve preskrbe delovnega ljudstva na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« z usnjem in čevlji in v svrho popolnega zajetja vseh materialij in pomožnih snovi za izdelovanje čevljev se odreja na osnovi čl. 5 naredbe o zajetju gospodarstva na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« z dne 27. avgusta 1944:

Vse na operacijskem področju dobljene ali uvožene kože se zagotove za vojnovažne porabne svrhe. Njih odsvojitev ali predelava je dovoljena samo z mojim izrečnim privoljenjem.

Lastniki, shranjevalci ali ostali, ki so upravičeni do razpolaganja s kožami, morajo pristojnemu nemškemu svetovalcu javiti prijavo zalog po stanju 15. novembra 1944.

Z vsemi polfabrikati in fabrikati, ki se nahajajo v posesti ali v shrambi obratov, ki predelujejo ali obdelujejo usnje, kakor tudi veletrgovine in nadrobne trgovine, razpolagam izključno jaz.

Njih poraba, odsvojitev in predelava je možna le z mojim privoljenjem. Po odstavku 1. odgovorni morajo predložiti točno prijavo zalog po stanju 15. novembra 1944. nemškemu svetovalcu.

Izvršilne določbe k tej odredbi izdajo prefekti, odnosno šef pokrajinske uprave v Ljubljani.

Kršitve te odredbe se kaznujejo po čl. 6 naredbe o zajetju gospodarstva na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« v vojne svrhe z dne 27. avgusta 1944.

Blokiranje goriv in mazil

Zaradi popolnega zajetja vseh na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« nahajajočih se proizvodov iz mineralnega olja se na podlagi čl. 5 naredbe o zajetju gospodarstva na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« za vojne namene št. 54 z dne 27. avgusta 1944 (Naredbeni in službeni list Vrhovnega komisarja št. 16 z dne 31. avgusta 1944) odreja:

Vse silotvorne snovi, mazilne snovi in mineralna gorilna olja, kakor tudi vsi drugi proizvodi iz mineralnega olja, ki se nahajajo, izdelujejo in porabljajo na operacijskem ozemlju, se zagotove za vojno gospodarstvo. Njih poraba oz. dobava tretjim je dovoljena samo po gospodarstvenih določilih Vrhovnega komisarja.

Vse pod to odredbo spadajoče zaloge morajo lastniki, vskladiščevalci itd. javiti z dnem 15. novembra 1944.

a) Vse k trgovini z mineralnim oljem pripuščene tvrdke, vskladiščevalci itd. morajo oddati prijavo Vrhovnemu komisarju za operacijsko področje »Jadransko primorje« — oddelek za gospodarstvo.

b) Potrošniki morajo svoje zaloge prijaviti pristojnim nemškim svetovalcem.

c) Prijava ni potrebna za zaloge proizvodov mineralnega olja in tankih mazil ali v posodah strojev za olje.

Nadalje ni treba prijaviti količin goriv in mazil, ki jih imajo nemške oborožene sile, nemška policija ali organizacija Todt.

Prekrški te odredbe se kaznujejo po čl. 6 naredbe o zajetju gospodarstva v vojne namene.

Neprijavljene količine, ki spadajo pod določila te naredbe, bodo brez odškodnine zaplenjene.

Ustanovni občni zbor

delniške družbe Dr. Th. & G. Böhme v Ljubljani bo 26. marca ob 4. pop. v pisarni koncesionarke, Ulica 3 maja 11. V primeru alarma bo občni zbor na istem kraju pol ure pozneje, ko je bil dan znak za konec nevarnosti. Dnevni red običajni.

Gospodarske vesti

Kmetijska spomladanska dela v Franciji se letos ne bodo mogla zadovoljivo izvršiti, ker se morajo premagati izredne težave. Tako manjka pogonskih sredstev za stroje, primanjkuje pa tudi konj, ker so te skoraj popolnoma rekvirirali anglo-ameriške cete. Vrhu vsega pa primanjkuje tudi gnojil.

Francoska industrijska proizvodnja je padla po izjavi ameriškega poslanika v Parizu na 30 odstotkov predvojne proizvodnje. V času nemške zasedbe je bila franc. industrijska proizvodnja še enkrat večja ko sedaj.

Švicarski uvoz še nadalje nazaduje. Po švicarskih podatkih je Švica uvozila v septembru 1944 le 53.800 ton blaga v vrednosti 50.6 milijona šv. fr., v septembru 1943 pa 334.500 ton v vrednosti 134.2 milijona šv. fr. Tudi švicarski izvoz se je znatno skrčil.

Britanski izvozi v Švici so po angleških podatkih padli po vrednosti od 347 milijonov funtov v l. 1938. na 0.77 milijona funtov v l. 1944.

Švicarska vlada je prepovedala uvoz in izvoz inozemskih bankovcev in trgovanje z njimi v Švici, da bi se s tem preprečila iregularna kupčija z njimi.

Redno zračno zvezo bodo otvorili še to spomlad med Švedsko in Islandijo.

Finski varčevalci so izgubili zaradi novih razmer na Finskem po cenitvah finskih hranilničnih strokovnjakov 60 odstotkov vrednosti svojih prihrankov, t. j. okoli 12 milijard finskih mark.

Washingtonska vlada je objavila zakon o uporabljanju zakona o posoji in zakupu tudi za de Gaulleovo vlado. Franciji je dovoljen kredit 2.6 milijarde dolarjev in se mora vrniti v 30 letih. Obresti so določene na 27/8%

Ameriška petrolejska industrija napoveduje novo petrolejsko konferenco, ki naj bi bila letos v Londonu. Ameriški zastopniki bodo na tej konferenci zastopali načela dogovora v Washingtonu.

Še enkrat toliko dohodninskega davka so morali predlani plačati v USA, namreč celih 35 milijard dolarjev. Zvišani pa so bili tudi indirektni davki ter trošarine.

Ker Argentina ne more dobiti premoga ne iz Anglije in ne iz USA, se je obrnila za dobave premoga na Južno Afriko, ki ji je tudi že poslala nekaj premoga.

V 84. letu svoje starosti je v Grazu umrla naša predobra mama in prastara mama, gospa

VIKTORIJA PANHOLZER
roj. Vrtnik
bivša trgovka v Ljubljani

Graz, Ljubljana, 8. III. 1945.

Žalujoči ostali: Häusler, Heidegger

Trgovina z usnjem in kožami
Jože Klanjšček
Ljubljana - Gosposvetska c. 1
(Levo dvorišče Figovec)

EVO
pralni prašek
Dr. Th. & G. BÖHME
Ljubljana

Prepis-biro
LJUBLJANA
Aleksandrova št. 16
Telefon 35-94

A. Anko
špecerija
delikatese
Ljubljana, Gajeva ulica 5

Fr. P. Zajec
diplomiran optik
Ljubljana, Ulica 3. maja (pasaža)

FOTOTEHNIKA
d. z o. z.
Ljubljana - Dunajska 15
Telefon 41-35

FR. P. ZAJEC
izprašan optik in urar
Ljubljana, Stritarjeva ulica 6 — Tel. 44-86
(pri trimostovju)

A. & E. Skaberne
Ljubljana - Mestni trg

P. Magdič
Ljubljana, Ulica 3. maja

Splošno ključavničarstvo
Josip Weibl
nasl. Julij Weibl
Ljubljana
Čopova 10 Kolodvorska 18
Telefon 22-56

FOTO-STUDIO
MIRA GRAD
Ljubljana, Miklošičeva c. 20

Moda
T. EGER
Ljubljana, Sv. Petra c.

Naročite se na
„Trgovski list!"

Salon Lady // Ema Živec
Ljubljana — Dunajska 1a/IV

R. Geyer nasl. Tilči Pirc
splošno ključavničarstvo — Ljubljana — Telefon 32-91

Foto-trgovina, igrače in galanterija
„Špela" - Angela Grošelj
Ljubljana — Krekov trg 10

GRADBENO PODJETJE IN TEHNIČNA PISARNA
Ing. ŠRAMEL VLADIMIR
LJUBLJANA - TRŽAŠKA CESTA 40a - TELEFON 26-81
projektira in izvršuje vsakovrstne visoke in talne zgradbe

Rozina Ivan
Ljubljana — Dunajska cesta

METALIA
trgovina s tehničnimi predmeti in kovinami
Ljubljana, Gosposvetska cesta 16 — Tel. 32-88

LJUBLJANSKA KNJIGARNA
KNJIGE, PAPIRNICA
ŠOLSKE POTREBŠČINE
LJUBLJANA — GOSPOSVETSKA CESTA 3

KARL PRELOG
LJUBLJANA

Aleksander Ivanovsky
galanterija na debelo
Ljubljana, Rimska c. 20 ◆ Skladišče Rimska c. 21 a

Hlade Miha prej Olup Josip st.
manufaktura in konfekcija
Ljubljana - Stari trg 2

Daneu Danilo
trgovina z mešanim blagom
Ljubljana — Gosposka ulica 5

Boris V. Simandl
spec. mehan. delavnica za pisalne, računske knjigovodske stroje in registrirne blagajne
Ljubljana, Dvořakova 3 - Tel. 24-07

Ivan Jax & Sin
tovarniška zaloga šivalnih, pisalnih in pletilnih strojev ter koles
Ljubljana, Dunajska cesta 36

Blaznik Anton
soboslikarstvo in pleskarstvo
Ljubljana, Poljanska 43

K. Pečenko
usnje in čevljarske potrebščine
Ljubljana, Sv. Petra c. 41

Kobilica August
tapetnik in dekorater
Ljubljana - Dunajska cesta 36

Franc Slamič
tvornica konserv in mesnih izdelkov
Ljubljana, Gosposvetska cesta

„Avena"
proizvodnja krmil
Ljubljana, Florjanska 30

Za konzorcij »Trgovski list« kot izdajatelj: dr. Ivan Pless. — Urednik: Aleksander Železnikar. — Za tiskarno »Merkur« d. d.: Otmar Mihalek. — Vsi v Ljubljani.